

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

ΜΕΡΟΣ Ι

- I) Η ανάγκη της στέγασης
- II) Τρόποι απόκτησης ιδιοκτησίας
- III) Ο εκβιασμός του ενοικίου

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

- I) Η κατάληψη ως πολιτική πράξη
- II) Η πολιτική κατάληψη
- III) Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης

Επίλογος

Όπου * σημείωση στο τέλος της σελίδας

Η μπροσούρα "η ανάγκη της στέγασης και η λύση της κατάληψης ως μέσο επαναστατικής πράξης" είναι αποτέλεσμα συλλογικών συζητήσεων των μελών της κατάληψης LIBERTATIA. Τυπώθηκε το Νοέμβριο του 2008 στη Θεσσαλονίκη σε 3.000 αντίτυπα και διανεμήθηκε στον γεωγραφικά αποκαλούμενο, ελλαδικό χώρο, μέσω ανοιχτών κοινωνικών χώρων καθώς και πάγκων αντιπληροφόρησης. Η διακίνησή της γίνεται χωρίς κανενός είδους αντίτιμο. Δεν επιτρέπεται η πώληση ολόκληρης ή μέρους αυτής. Η οποιαδήποτε ανατύπωση θέλουμε να γίνει μετά από συνεννόηση με την κατάληψη LIBERTATIA.

Πρόλογος

Η συγκεκριμένη μπροσούρα ασχολείται με την ανάγκη της στέγασης του ανθρώπου ως βασική προϋπόθεση για την επιβίωσή του.

Αποτελεί επίσης μια πιο συνολική και συνάμα πιο αναλυτική κριτική σ' αυτό που αποκαλούμε ως κοινωνικό όρο*, την κατάληψη.

Είναι η πρώτη διαδικασία αποτύπωσης των σκέψεων της πολιτικής συνέλευσης της κατάληψης LIBERTATIA, εξυπηρετώντας αρχικά ανάγκες αυτοπροσδιορισμού στο χώρο και στο χρόνο όπου αυτή κινείται.

Ένας από τους κύριους σκοπούς που αυτή η μπροσούρα έρχεται να εξυπηρετήσει είναι το άνοιγμα μιας ευρύτερης συζήτησης περί των τρόπων λειτουργίας και των στόχων στους οποίους οι καταλήψεις προσβλέπουν.

Αντιλαμβανόμαστε το συγκεκριμένο πόνημα ως ένα ακόμα λιθαράκι στην ποιοτική συζήτηση που αφορά τον κοινωνικό όρο κατάληψη.

Η άποψή μας είναι κριτική και ως τέτοια θέλουμε να εκληφθεί.

Σε καμία περίπτωση σκοπός μας δεν είναι να παρουσιάσουμε τη μία και μοναδική αλήθεια περί του θέματος γιατί απλά θεωρούμε ότι κάτι τέτοιο είναι αποτέλεσμα χρόνιων κοινωνικών ζυμώσεων και όχι το πόρισμα μιας «πεφωτισμένης πρωτοπορίας».

---

* κοινωνικός όρος: το σύνολο των κοινωνικών συμβάσεων και των πρέπει που καθορίζουν τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς των ατόμων μέσα στο συγκεκριμένο κοινωνικό πλαίσιο

** κοινωνική σχέση: τρόποι επίδρασης και διάδρασης εντός του κοινωνικού συνόλου οι οποίοι επιτελούνται στη πλειοψηφία τους με βάση το πώς ορίζονται από τους κοινωνικούς όρους.

ΜΕΡΟΣ Ι

Ι) Η ανάγκη της στέγασης

Τρεις είναι οι βασικές βιολογικές ανάγκες του ανθρώπου ώστε να μπορέσει να επιβιώσει: η στέγαση, η διατροφή και η ένδυση. Πέρα από αυτές όμως (μέσα από την αναγωγή από το αφηρημένο στο αισθητηριακά συγκεκριμένο και στο γενικό) ο άνθρωπος δεν είναι ένα απλό άθροισμα από βιολογικές ανάγκες: είναι η αντικατόπτριση αλλά και η ενσάρκωση ενός δικτύου κοινωνικών σχέσεων. Για να μπορέσει δηλαδή όχι απλά να επιβιώνει αλλά και να ζει πρέπει να ικανοποιήσει και την πλευρά της κοινωνικότητάς του. Ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής με τις μεγαλουπόλεις που αυτός συνεπάγεται δημιουργεί ατομικότητες ανταγωνιστικές μεταξύ τους. Αυτές οι ατομικότητες στο σύγχρονο παρόν έρχονται σε επαφή μεταξύ τους κυρίως για να επιτελέσουν μια εργασία.*

Επαγωγικά λοιπόν, δεν θα μπορούσαμε να μιλήσουμε απλά για την ανάγκη της στέγασης όπως θα μπορούσε να τη σκεφτεί κανείς αφαιρετικά σαν τέσσερις τοίχους και ένα ταβάνι γιατί είναι ένα σύνθετο ζήτημα στο οποίο πρέπει να συμπεριληφθεί τόσο το θέμα της επιβίωσης όσο και το θέμα της κοινωνικότητας-κοινωνικοποίησης.

---

* Φυσικά υπάρχει και ο «ελεύθερος» χρόνος στον οποίον μπορούν να βρεθούν τα άτομα και να επικοινωνήσουν μεταξύ τους. Αλλά στ' αλήθεια πόσο ελεύθερος είναι ένας χρόνος ο οποίος καθορίζεται από τους νόμους της παραγωγής και της κατανάλωσης, τεμαχισμένος ανάμεσα στα κυλιόμενα ωράρια εργασίας, που διέπεται από την οργανωμένη καθημερινότητα η οποία καταπνίγει κάθε προσπάθεια συνειδητής ή υποσυνείδητης διαφυγής από αυτήν. Με άλλα λόγια ο ελεύθερος χρόνος δεν εκφράζει τίποτε άλλο από μια κατασκευασμένη κοινωνική φαντασίωση και τη θλιβερή πραγματικότητα όπως αυτή εκφράζεται από τα χόμπι και τη στείρα δημιουργικότητα.

Ο άνθρωπος έρμαιο των καιρικών συνθηκών ανέκαθεν έψαχνε έναν ζεστό, στεγνό, ασφαλή χώρο είτε αυτός ήταν μια σπηλιά είτε μια καλύβα είτε ένα διαμέρισμα πολυκατοικίας.

Η ειδοποιός διαφορά όμως είναι ότι στο αρχαίο, στο μεσαιωνικό και στο πρώιμο καπιταλιστικό στάδιο* η εξεύρεση κατοικίας, ως επί το πλείστον, δεν ήταν ζήτημα αδειών και ενοικίου.

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικότητας της γειτονιάς, του χωριού, της πόλης, οι άνθρωποι βοηθούσαν ο ένας τον άλλο στην εξεύρεση υλικών αλλά και στο χτίσιμο, εν' αντιθέσει με το νεοκαπιταλιστικό στάδιο, το οποίο επιβάλλει την πώληση της εργατικής δύναμης ως μοναδικό μέσο για την εξεύρεση κατοικίας.

Η κατασκευή ενός οικήματος είναι σύνθετη διαδικασία που απαιτεί ομαδική δουλειά όχι μόνο όσον αφορά το χτίσιμο και την παραγωγή των υλικών που χρειάζονται γι' αυτό, αλλά και την επιλογή της τοποθεσίας και τις ανάγκες που θα ικανοποιεί αυτή. Έχει να κάνει δηλαδή με τον τρόπο που λειτουργεί ένα κοινωνικό σύνολο ικανοποιώντας μια από τις πιο βασικές ανάγκες των μελών του.

Η στέγαση λοιπόν αποτελεί ένα από τα κύρια προβλήματα για την επιβίωση ενός ανθρώπου. Συνεχίζοντας την εξέταση του θα μπορούσαμε πολύ εύκολα να αναπαράγουμε λογικά στερεότυπα επιχειρήματα, του στυλ ότι κάθε άνθρωπος δικαιούται να έχει ένα μέρος να μείνει, το οποίο θα τον προστατεύει από τα καιρικά φαινόμενα και στο οποίο θα μπορεί να βιώσει κάποιες προσωπικές καταστάσεις-εμπειρίες, σύμφωνα πάντα με την υποκειμενικότητά του.

---

* Υπό την έννοια ότι κατά τη μετάβαση μεταξύ συστημάτων οι δομές του προηγούμενου συστήματος δεν καταστρέφονται ολοσχερώς εν ριπή οφθαλμού, αλλά συνεχίζουν να υπάρχουν μέχρι να απορροφηθούν και να αντικατασταθούν από τις νέες.

Δεν μπορούμε να πούμε ότι διαφωνούμε με τη συγκεκριμένη λύση, την αντιλαμβανόμαστε ως ένα καλό επιθυμητό αποτέλεσμα. Παρουσιάζοντας όμως την λύση στο πρόβλημα έτσι αυθαίρετα, χωρίς να εξετάζουμε την αιτία του προβλήματος, παρασυρόμαστε σε μια επιφανειακότητα ως προς την εξέτασή του αλλά και στην παγίδα να ταυτιστούμε με διαμετρικά αντίθετες πολιτικά σκέψεις, υπό την έννοια της κοινής πίστης στην ουμανικότητα (ανθρωπισμό).

Εστιάζουμε το πρόβλημα της στέγασης στον ταξικό χαρακτήρα που αυτή λαμβάνει. Στο πως δηλαδή άτομα με διαφορετική ταξική προέλευση ικανοποιούν την ανάγκη για στέγαση, ποιες θέσεις λαμβάνουν στη συγκεκριμένη διαδικασία και ποια εν κατακλείδι τα «οφέλη» που αποκομίζουν.

Σε μια καπιταλιστική κοινωνία που βασίζεται στην ατομική ιδιοκτησία ποτέ δεν θα υπάρξουν χώροι στους οποίους θα μπορεί ο καθένας να στεγάσει την υποκειμενικότητά του ελεύθερα, χωρίς αντίτιμο.

II) Τρόποι απόκτησης ιδιοκτησίας

Τι είναι όμως η ιδιοκτησία και από πού προέρχεται? Θα ήταν ελλιπής μια τέτοια προσούρα αν δεν εξέταζε τους τρόπους απόκτησης της ιδιοκτησίας.

Η ιδιοκτησία προέρχεται από τη συσσωρευμένη εργασία, συλλογική ή ατομική, ή από άμεση κλοπή. Αναλύοντας τη παραπάνω συνθήκη θα περιοριστούμε όχι σε μια διεξοδική αλλά σε μία περιγραφική, πλην όμως πιστεύουμε, ουσιαστική ανάλυση.

Ιδιοκτησία που προέρχεται από τη συσσωρευμένη συλλογική εργασία. Σχέση αναλλοίωτη στα βάθη του χρόνου, όπου ο κάτοχος των μέσων παραγωγής προσπαθεί να επωφεληθεί από το μόχθο των συνανθρώπων του. Το κέρδος που προέρχεται από τη

το μεγαλύτερο σε σύγκριση με τους υπόλοιπους τρόπους απόκτησης ιδιοκτησίας και είναι η κύρια αιτία δημιουργίας και επέκτασης αυτής. Προέρχεται από την κερδοφορία μέσω της υπεραξίας που δημιουργείται στη σχέση αφεντικού-εργαζόμενου. Καθώς, μην αποδίδοντας την απόλυτη(καθαρή) αξία της εργασίας που αναλογεί, ο κάτοχος των μέσων παραγωγής ή ιδιοκτήτης κλέβει και συσσωρεύει την παραγόμενη αξία των εργατών. Επομένως η ιδιοκτησία που προέρχεται από τη συσσωρευμένη συλλογική εργασία προϋποθέτει την κλοπή.

Ιδιοκτησία που προέρχεται από τη συσσωρευμένη ατομική εργασία. Είτε αυτή δεν αναπαράγει άμεσα κάποια εργατική εκμεταλλευτική σχέση, είτε λειτουργεί ως σύμβαση στην υπεραξία της συσσωρευμένης συλλογικής εργασίας, η προσωπική εργασία που αποσκοπεί στην ιδιοκτησία, έχει ως στόχο την οικογενειακή και προσωπική αυτάρκεια, την κοινωνική καταξίωση μέσω του κοινωνικού ανταγωνισμού ή την κατάκτηση μέσων παραγωγής με σκοπό την εκμετάλλευση τρίτων.

Με εξαίρεση λιγοστά επαγγέλματα θεσμοθετημένα από το κράτος* ως προνομιακά (π.χ. γιατρός, δικηγόρος) και κάποια κλειστά επαγγέλματα, κατά κανόνα η προσωπική εργασία δύσκολα μπορεί να επιφέρει μεγάλα κέρδη που να δικαιολογούν ιδιοκτησιακά φέουδα. Η παραπάνω σχέση αναπαράγει το κοινωνικό μοντέλο ανταγωνισμού δίνοντας αξία στην εργασία και την ιδιοκτησία συμμετέχοντας άμεσα στη συσσώρευση του κεφαλαίου, μιας και η εργασία αναπαράγει και μεγεθύνει το κεφάλαιο. Η ιδιοκτησία που προέρχεται από συσσωρευμένη προσωπική εργασία λειτουργεί ως έμμεση κλοπή της ζωής από επιλογή, καθώς ευθύνεται (και όχι μόνο)

---

* κράτος: μορφή οργάνωσης της κοινωνίας η οποία επιβάλλει την ύπαρξη ιεραρχικών και εξουσιαστικών δομών μεταξύ των μελών της, οι οποίες επιτελούνται από ένα πλέγμα κανονισμών και νόμων.

για τη δημιουργία ανθρώπων λειτουργικά και κοινωνικά αναλφάβητων οι οποίοι στερούν τον εαυτό τους και το σύνολο από αυτομορφωτικές συλλογικές και ατομικές διαδικασίες.

Ιδιοκτησία που προέρχεται από «άμεση» κλοπή.

Πλήθος ιστορικών γεγονότων μας αποδεικνύει ότι τεράστιες περιουσίες αποκτήθηκαν κάτω από ανεξιχνίαστες συνθήκες και πολλές φορές με τη συγκατάθεση κρατικών παρεμβάσεων.

Δοσίλογοι, ρουφιάνοι, καταδότες, απλοί κλέφτες συνέβαλαν στην πραγματοποίηση του σκοπού αυτού χρησιμοποιώντας κάθε εφικτό μέσο. Τρανταχτό παράδειγμα μιας καταφανέστατης κλοπής είναι το ολοκαύτωμα των εβραίων και η αρπαγή των περιουσιών τους (που και αυτές ήταν βέβαια αποτέλεσμα συσσωρευμένης συλλογικής ή ατομικής εργασίας ή κλοπής).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε και να εντάξουμε σ' αυτή τη κατηγορία την έμμεση ή νόμιμη κλοπή που πραγματοποιεί το κράτος όταν παραχωρεί εκτάσεις γης για να εκπληρώσει τους εκάστοτε σκοπούς του. Οι σκοποί αυτοί ποικίλουν ανάλογα με τη περίπτωση: παραχώρηση εκτάσεων είτε για τη συγκράτηση της κοινωνικής συνοχής είτε με σκοπό την εθνική συνοχή ή ως επιστέγασμα των εκάστοτε απελευθερωτικών αγώνων.

Τέλος υπάρχει και η ιδιοκτησία από κληρονομιά η οποία αποτελεί τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων μετά το θάνατο του κατόχου της σε κάποιο άλλο άτομο (συνήθως συγγενικό), με σκοπό την ομαλή συνέχιση της αναπαραγωγής της. Σε καμιά περίπτωση η απόκτηση ιδιοκτησίας που προήλθε μέσω κληρονομιάς δεν μπορεί να αποτελέσει συγχωροχάρτι γι' αυτόν που επιλέγει να την αναπαράγει αφού και αυτή είναι αποτέλεσμα συσσωρευμένης συλλογικής ή ατομικής εργασίας ή κλοπής

Συνοψίζοντας τις παραπάνω εκδοχές καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ιδιοκτησία είτε προέρχεται από κλοπή είτε ευθύνεται γι' αυτή, με τον τρόπο και τα μέσα που δημιουργείται.

Ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής εξελίσσεται και ολοκληρώνεται πλάθοντας συνειδήσεις και δημιουργώντας υπηκόους. Εκμεταλλευόμενος την ανάγκη για στέγαση σε συνδυασμό με το δόγμα της ασφάλειας και της κοινωνικής καταξίωσης (οικογένεια, σπίτι, αυτοκίνητο) παράγει τους ίδιους τους παραγωγούς. Στεγαστικά δάνεια είναι ο νέος τρόπος επιβολής της συσσωρευμένης ατομικής και συλλογικής εργασίας, σε ένα πακέτο σύνδεσης που τα περιέχει όλα (εργασία-υπεραξία-απομόνωση-κατανάλωση-καληνύχτα).

Τα σύγχρονα συμβόλαια δουλείας εξασφαλίζουν μία στέγη «ασφαλείας».

III) Ο εκβιασμός του ενοικίου

Το ενοίκιο είναι κλοπή. Γιατί όμως είναι κλοπή? Παρακάτω θα παραθέσουμε τις αιτίες που μας οδήγησαν σε αυτό το συμπέρασμα:

1) Βασίζεται και προέρχεται από την ιδιοκτησία, άρα όπως αποδείξαμε και παραπάνω προέρχεται εν τω γεννάσθε είτε από καθαρή και άμεση κλοπή, είτε από έμμεση και κεκρυμμένη με την εκμετάλλευση της συλλογικής εργασίας τρίτων με σκοπό την παραγωγή υπεραξίας και κέρδους από αυτούς.

2) Βασίζεται στην εκμετάλλευση που επιβάλλει η μισθωτή εργασία και ο καταμερισμός της. Πώς προκύπτει όμως από τη μισθωτή εργασία και τον καταμερισμό της; Από τη στιγμή που κάποια συναινεί στην αγορά της εργατικής της δύναμης και στην παραγωγή υπεραξίας από αυτήν, συναινεί και

στην ίδια την εκμετάλλευσή της από το σύστημα και ακόμα

χειρότερα συναινεί στην ίδια την ύπαρξη του συστήματος.

Το σύστημα από την πλευρά του με την κερδοσκοπία γενικότερα, αλλά και ειδικότερα, πάνω στο ζήτημα της κατοικίας επιβάλλει με τους νόμους του και ουσιαστικά δια της βίας, εξαναγκάζει τα άτομα να καταναλώσουν χώρο: με την έννοια του ενοικίου, τη λήψη στεγαστικού δανείου κλπ.

Όλες αυτές οι επιλογές των ατόμων οι οποίες επιτελούνται όμως και κοινωνικά (γι' αυτό άλλωστε είναι και τόσο ισχυρές) οδηγούν στην αναπαραγωγή των παραγωγικών σχέσεων και της εκμετάλλευσης. Έτσι λοιπόν η μισθωτή δουλεία/εργασία και ο καταμερισμός της επαγωγικά, αποτελούν συναίνεση στην εκμετάλλευση πάνω στο ζήτημα της κατοικίας που επιβάλλει ο καπιταλισμός και που ορίζει τον τεμαχισμό του χώρου ο οποίος πλέον πωλείται, βάζοντας την κοινωνία σε ένα φαύλο κύκλο κατανάλωσης - αναπαραγωγής χώρου.*

**Εργασία = υπεραξία =
κέρδος του κεφαλαίου =
αγορά χώρου = ενοίκιο =
εργασία...**

---

* Κορυφαία απόδειξη των επιχειρημάτων μας είναι το σκάνδαλο που ξεκίνησε από τις ηπα, με κρατική παρέμβαση, για την παροχή υπέρ-πληθώρας στεγαστικών δανείων κάτι που δημιούργησε τη φούσκα των αντικειμενικών τιμών των ακινήτων, οδήγησε αναπόφευκτα στο σπάσιμό της και εν τέλει στην «κρίση» του χρηματοπιστωτικού συστήματος με μόνους κερδισμένους τους μεγαλοκαρχαρίες του καπιταλισμού και χαμένους όλους τους

υπόλοιπους, αφού σε ένα τέτοιο σύστημα τα κέρδη ατομικοποιούνται και οι ζημιές κοινωνικοποιούνται.

3) Η κατασκευαστική αξία ενός κτιρίου και κατ' επέκταση ενός διαμερίσματος είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με την «αντικειμενική» του αξία, και αυτό γιατί στον καθορισμό της αντικειμενικής αξίας του διαμερίσματος υπεισέρχονται και οι εξής παράγοντες:

α) το κέρδος-υπεραξία του εργολάβου

β) η τοποθεσία στην οποία αυτό βρίσκεται

(συνήθως τα διαμερίσματα είναι πιο φθηνά στην περιφέρεια μιας πόλης παρά στο κέντρο)

γ) η κερδοσκοπία πάνω στη γη, βάσει της οποίας ο καπιταλισμός επιλέγει ως μία από τις βασικές του πηγές εισοδημάτων την ανοικοδόμηση, μιας και αυτή προσφέρει μεγαλύτερη αναλογία μεταβλητού κεφαλαίου σε σχέση με το σταθερό.

Με τους όρους μεταβλητό και σταθερό κεφάλαιο εννοούμε το σύνολο του εργατικού δυναμικού που απαιτείται για μια εργασία και το σύνολο των υλικών και των πρώτων υλών, των μέσων παραγωγής ουσιαστικά, που θα χρειαστούν για την επιτέλεση της ίδιας εργασίας αντίστοιχα. Και αν αναλογιστεί κανείς ότι ο πιο εγγυημένος και σημαντικότερος τρόπος για να παράγει κάποιος κέρδος είναι να εκμεταλλεύεται ένα μεγάλο αριθμό εργατών που να παράγουν περισσότερη υπεραξία μπορούμε να καταλάβουμε γιατί οι επιχειρήσεις ανοικοδόμησης είναι πολύ επικερδείς για το σύστημα.*

4) Το σύνολο των ενοικιάσεων που επιτελεί ένα άτομο κατά τη διάρκεια της ζωής του ξεπληρώνουν και με το παραπάνω το ποσό που θα χρειαζόταν για την αγορά ενός απλού διαμερίσματος. Δεν είναι ζήτημα όμως ενός μόνο σπιτιού. Δηλαδή αν μετακομίζεις συνέχεια πρέπει κάθε φορά από την

αρχή να ξεπληρώνεις το κόστος παραγωγής του σπιτιού; Αφού ήδη το έχεις ξεπληρώσει με όλες τις

* «μοχλός οικονομικής ανάπτυξης η οικοδομή» γράφουν πανηγυρίζοντας οι οικονομικές εφημερίδες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

-10-

ενοικιάσεις που έχεις κάνει! Το θέμα είναι ότι κάθε φορά πρέπει να το ξεπληρώνεις στο διαφορετικό ιδιοκτήτη άρα είναι ζήτημα ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ.

Εσύ έχεις ξεπληρώσει «το χρέος σου στην κοινωνία» από εκεί και πέρα ό,τι παραπάνω δίνεις είναι κλοπή. Όλα τα παραπάνω επιχειρήματα, μας οδηγούν στο συμπέρασμα που παραθέσαμε και στην αρχή. Σίγουρα το ενοίκιο είναι εκβιασμός, καθώς προέρχεται και αναπαράγει ένα ολοκληρωτικό σύστημα (αυτή τη στιγμή του καπιταλισμού) που δεν αφήνει περιθώρια επιλογής στους υπηκόους του.

Το ενοίκιο δεν είναι επιλογή και η άρνησή του δεν καθορίζεται μόνο από προσωπικές επιλογές. Η κριτική του θεσμού του ενοικίου, η άρνηση του εκβιασμού της εργασίας και η προσπάθεια διάδοσης ενός διαφορετικού μοντέλου οργάνωσης, απαιτεί την προσωπική επίγνωση σε συνδυασμό με τη συλλογική δράση.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Κάνοντας μια σύνοψη του πρώτου μέρους θα λέγαμε ότι σε μια ταξικά δομημένη (καπιταλιστική) κοινωνία απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπλήρωση της ανάγκης της στέγασης, ως πρωταρχικής για την επιβίωση, είναι η εργασία στις διάφορες μορφές που αυτή παίρνει, συσσωρευμένη συλλογική ή ατομική εργασία. Η εργασία αποτελεί το νόμιμο μέσο για την απόκτηση ανταλλακτικής αξίας (χρήματος) το οποίο χρησιμεύει ως πληρωμή, κατά προτεραιότητα, για το

ενοίκιο ή για τη δόση ενός στεγαστικού δανείου για την απόκτηση ιδιοκτησίας.

Όπως ήδη έχουμε αναλύσει παραπάνω η υπεραξία που δημιουργεί η εργασία είναι νόμιμη κλοπή εις

βάρους του εργαζόμενου. Ακόμα, η υπεραξία που δημιουργεί η ενοικίαση ή η απόκτηση ιδιοκτησίας είναι κλοπή για αυτούς που την πληρώνουν.

Δημιουργείται και αναπαράγεται έτσι ένας φαύλος κύκλος κλοπής εις βάρος των ταξικά ασθενέστερων στην ανάγκη τους για επιβίωση.

Ένα από τα μέσα στα οποία μπορεί να καταφύγει κανείς για να σπάσει αυτή τη θεσμοθετημένη, μέσω της ιδιοκτησίας και κατ' επέκταση του ενοικίου ή των στεγαστικών δανείων, από το κράτος ληστεία εις βάρος του είναι να προχωρήσει στην κατάληψη ενός χώρου-οικήματος για να στεγαστεί. Επειδή όμως η κατάληψη ως πρακτική δεν αφορά αποκλειστικά τη λύση στο πρόβλημα της στέγασης καθ' αυτού, αλλά ακόμα και όταν αφορά τη στέγαση δεν πρέπει να μένει μόνο σ' αυτό, αλλά είναι μια αμιγώς πολιτική πράξη που χρησιμοποιείται από πολλά κοινωνικά κομμάτια στην επιδίωξη για την ικανοποίηση των σκοπών τους. Θα ήταν ελλιπής η ανάλυση αν δεν κάναμε μια πιο ευρεία αναφορά πάνω στο θέμα, αναλύοντας τους σκοπούς, τους τρόπους, τις στοχεύσεις, και γενικά τις κυριότερες παραμέτρους που χαρακτηρίζουν το εγχείρημα.

I) Η κατάληψη ως πολιτική πράξη

Η οποιαδήποτε κατάληψη είναι μια πολιτική πράξη, αφού ό, τι κάνει κανείς είναι πολιτικό, υπό την έννοια της αλληλεπίδρασης του ατόμου με το κοινωνικό σύνολο.

Εννοούμε τον όρο κατάληψη ως την αλλαγή του δικαιώματος χρήσης μιας γεωγραφικής έκτασης, ενός

οικήματος, ενός δρόμου, μιας παραγωγικής μονάδας χωρίς η αλλαγή αυτή να χαιρεί της αμοιβαίας συγκατάβασης των εμπλεκομένων πλευρών για την νομιμοποίηση της συγκεκριμένης πράξης. Πράξη η οποία ή αφορά αποκλειστικά και μόνο την αλλαγή του

δικαιώματος χρήσης του συγκεκριμένου χώρου ή/και που ως στόχο έχει την εκπλήρωση αιτημάτων ή/και σε πιο προωθημένα αιτήματα την ανατροπή του υπάρχοντος μοντέλου οργάνωσης της κοινωνίας. Όσον αφορά την αλλαγή του δικαιώματος χρήσης ενός χώρου, κάτι που ονομάσαμε κατάληψη, για τις μορφές που αυτή παίρνει, τους στόχους που θέτει, καθώς και το χρονικό εύρος που αυτή προϋποθέτει θα παραθέσουμε κάποια παραδείγματα:

Η κατάληψη μιας «χώρας» από έναν εχθρικό εθνικό στρατό αποτελεί μια αλλαγή στο δικαίωμα χρήσης μιας γεωγραφικής έκτασης, άρα είναι κατάληψη. Αλλά αυτή πραγματοποιείται από έναν εθνικό στρατό ιεραρχικά δομημένο που προστατεύει τα συμφέροντα της κυρίαρχης τάξης. Στόχος ουσιαστικά της συγκεκριμένης μορφής κατάληψης είναι η αναπαραγωγή του συστήματος της ιδιοκτησίας.

Η καταπάτηση μιας δημόσιας έκτασης, καμένης ή όχι, με στόχο το χτίσιμο μιας κατοικίας με τη μορφή βίλλας ή παράγκας είναι μια μορφή κατάληψης. Ακόμα και όταν η συγκεκριμένη διαδικασία έχει μαζικά ή συλλογικά χαρακτηριστικά αλλά αυτά δεν εμπνέονται και δεν στοχεύουν σε μια μορφή κοινοκτημοσύνης και απλά ικανοποιούν την εξατομικευμένη ανάγκη στέγασης, τότε στόχος της συγκεκριμένης μορφής κατάληψης είναι η αναπαραγωγή του συστήματος της ιδιοκτησίας.

Καταλήψεις οικημάτων από ομάδες με εθνικιστικά-φασιστικά χαρακτηριστικά με προταγματικό λόγο το πρωταρχικό δικαίωμα στη στέγαση «ομοεθνών», είναι μορφές καταλήψεων με αιτηματικό χαρακτήρα με σκοπό την αναπαραγωγή του συστήματος της ιδιοκτησίας που προϋποθέτει την «εθνική καθαρότητα». Θα

αντιμετωπίζουν τις καταστροφικές διαθέσεις μας εξ αρχής.

Καταλήψεις με βασικό στόχο την εξασφάλιση στέγης των υποκειμένων που την απαρτίζουν. Όταν το συγκεκριμένο εγχείρημα δεν προϋποθέτει την

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - Η κατάληψη ως πολιτική πράξη

-13-

περαιτέρω προπαγάνδισή του λόγου ύπαρξής τους με στόχο την γενίκευση του εγχειρήματος και από άλλες ομάδες ή ατομικότητες εμπεριέχει τον κίνδυνο της απομόνωσης από το κοινωνικό σύνολο όσον αφορά τις αιτίες και τους σκοπούς δημιουργίας τους και κατ' επέκταση το δομικό πρόβλημα της λήθης όσον αφορά τον γενικευμένο εχθρικό-εκμεταλλευτικό-ταξικό περιβάλλον στο οποίο αυτές κινούνται. Η προβληματική που προκύπτει σε αυτό το σημείο είναι ότι όλες αυτές οι καταλήψεις θα μπορούσαν κάλλιστα να αποτελέσουν εστίες και πυρήνες αντίστασης αν επέλεγαν το δρόμο της κατάληψης ως μέσο επαναστατικής πράξης, όπως θα αναλυθεί και παρακάτω.

Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας ενέργειας θα ήταν και το επιθυμητό αφού έτσι θα μπορούσαν συλλογικοποιώντας ολόκληρες γειτονιές να αλλάξουν τη συνείδηση των ατόμων που ζουν και δρουν σε αυτούς τους χώρους, αλλάζοντας επαγωγικά και σταδιακά τις κρατούσες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο κοινωνικός αντίκτυπος της κατάληψης καθορίζεται από τις εκάστοτε κοινωνικές συνθήκες. Για παράδειγμα σε «χώρες» όπως η ισπανία, αγγλία, ολλανδία, γερμανία και αλλού αν και γίνονται, σε κάποιες από αυτές, σε ευρεία κλίμακα ως επί το πλείστον έχουν απονοηματοδοτηθεί ως πολιτικοί χώροι και οι περισσότερες έχουν καθαρά στεγαστικό χαρακτήρα. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι από πάντα ίσχυε κάτι τέτοιο καθώς τα σημερινά χαρακτηριστικά είναι αποτέλεσμα δύο κυρίως παραγόντων, της κρατικής καταστολής, σε οποιαδήποτε μορφή αυτή παίρνει είτε

βίαιης έξωσης είτε νομιμοποίησης καθώς και των προσωπικών επιλογών. Παράδειγμα η ιταλία, όπου το '70 και λόγω ιστορικών συνθηκών (μάης του '68 που είχε προηγηθεί και γενικότερες πολιτικές-κοινωνικές αναταραχές), η δράση αλλά και το

αποτέλεσμα των καταλήψεων είχε αναχθεί σε τελείως διαφορετικό επίπεδο με κατειλημμένες γειτονιές και συλλογική πολιτική δράση αυτών, π.χ. στη ρώμη είχε 3.000 καταλήψεις. Μετά όμως από ένα βιαιότατο κύμα κρατικής καταστολής, που δεν αφορούσε βέβαια μόνο τις καταλήψεις, το κίνημα σχεδόν ξεριζώθηκε με αποτέλεσμα σήμερα να υπάρχουν πολύ λίγες, σε σχέση με το παρελθόν, καταλήψεις με έντονα πολιτικά χαρακτηριστικά.

Μιλώντας για τις καταλήψεις που στοχεύουν στη στέγαση μπορούμε να πούμε ότι αρκετές φορές οι μορφές που παίρνουν αυτές λειτουργούν σαν αποσυμπιεστές προβλημάτων στέγασης. Πρόκειται για ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται στην αναζήτηση τρόπων ικανοποίησης του προβλήματος και ανάλογα με τα πολιτικά χαρακτηριστικά των ατόμων ή των ομάδων που το χρησιμοποιούν, αυτό στρέφεται ενάντια στο θεσμό της ιδιοκτησίας ή τον αναπαράγει.

ΙΙ) Η πολιτική κατάληψη

Η πολιτική κατάληψη μέσα από την αλλαγή του δικαιώματος χρήσης του χώρου όπου στεγάζεται έχει σαν προϋπόθεση την διεκδίκηση-εφαρμογή των πολιτικών-κοινωνικών αλλαγών που απαιτούνται για την υλοποίηση του σκοπού-στόχου της.

Η παραπάνω προϋπόθεση απαιτεί ότι τα άτομα που την απαρτίζουν ή συμμετέχουν και οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν μέσα σ' αυτή έχουν σαν προτεραιότητα τη διεκπεραίωση της πολιτικής αναθεώρησης που επιζητούν. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο πρέπει τα χαρακτηριστικά

να είναι σαφώς διευκρινισμένα και αποσαφηνισμένα. Στόχος-σκοπός-δράση-επίδραση-διάδραση είναι τα στοιχεία εκείνα που καθορίζουν την ύπαρξη και οριοθετούν τη πολιτική ταυτότητα μιας κατάληψης.

Μία κατάληψη χαρακτηρίζεται ως πολιτική όταν προσπαθεί να διαδώσει το λόγο ύπαρξής της, καθώς η προσπάθεια αυτή έρχεται σε αντίθεση με την κρατική/κοινωνική ομαλότητα-κανονικότητα. Επίσης πολλές φορές η αιτία και ο σκοπός της κατάληψης έχει σαν στόχο τη παρεμπόδιση-ματαίωση προκαθορισμένων ενεργειών-λειτουργιών καθεστωτικού τύπου με αποτέλεσμα την αντίδραση ενός μέρους της κοινωνίας που θεωρεί ότι πλήττεται από την ύπαρξη αυτής.

Οι πολιτικές καταλήψεις παίρνουν διάφορες μορφές ανάλογα με τη στόχευση των αιτημάτων τους, παράγοντα που ενίοτε καθορίζει και το χρονικό τους εύρος. Έτσι υπάρχουν καταλήψεις: α) Περιορισμένης διάρκειας, όπως καταλήψεις σχολείων, πανεπιστημίων, δρόμων, ραδιοφωνικών σταθμών, κ.α. που ως στόχο έχουν κυρίως την εκπλήρωση αιτημάτων. β) Σε καταλήψεις μεγάλης διάρκειας όπως καταλήψεις παραγωγικών μονάδων-εργοστασίων με στόχο π.χ. την κολεκτιβοποίηση της παραγωγής.

Όσον αφορά τις καταλήψεις που στοχεύουν στην προώθηση και στην εκπλήρωση αιτημάτων κοινωνικών ομάδων, μπορούμε να πούμε ότι η κατάληψη έχει καθαρά εργαλειώδη χαρακτήρα λειτουργώντας ως μοχλός πίεσης μέσω της αμφισβήτησης του νόμιμου δικαιώματος χρήσης της ιδιοκτησίας.

Συνθήκες ανάπτυξης, εμπέδωσης και αποσαφήνισης από το πλήθος των πολιτικών χαρακτηριστικών μιας κατάληψης επιτυγχάνονται κυρίως μέσα από συνεκτικές ομάδες πολιτικού προσανατολισμού οι οποίες μπορούν να επιτελέσουν καλύτερα το έργο τους παρατείνοντας τη δράση τους και τη διάρκεια της.

Η συμμετοχή του υποκειμένου σε συλλογικές διαδικασίες για τη πραγματοποίηση μιας πολιτικής επιθυμίας, φέρει ως επί το πλείστον πιο δυναμικά αποτελέσματα. Το προσωπικό πολιτικό ενδιαφέρον γίνεται συλλογικό. Το πολιτικό όμως είναι και

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης -16-

προσωπικό και σε επίπεδο ατομικής υπόστασης αλλά και σε συνθήκες συλλογικής λειτουργίας. Καθώς το συλλογικό φέρει το ατομικό, πρέπει να εξετασθεί ο ρόλος, ο τρόπος και τα μέσα που χρησιμοποιεί ο καθένας για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Η προάσπιση των θέσεων που αφορούν την αλλαγή ή την κριτική στον τρόπο διαχείρισης ενός μέσου, απαιτεί την προσωπική ταύτιση απόψεων με πράξεων. Ανάλογα με το σκοπό πρέπει να υπάρχει και αντίστοιχος τρόπος ζωής και δραστηριότητας.

ΙΙΙ) Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης

Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης εμπεριέχει μέσα της τα χαρακτηριστικά της πολιτικής πράξης και της πολιτικής κατάληψης με την ειδοποιό διαφορά ότι η επαναστατική πρακτική χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένες νόρμες και προτάσεις αλλαγής. Διαφορετικά το όλο εγχείρημα εμπίπτει στον οπορτουνισμό* και στον αντιδραστησμό που ενίοτε χρησιμοποιείται από φιλοαστικές παρατάξεις, αποπροσανατολίζοντας την κοινωνία που δείχνει στιγμιαία έξαρση χωρίς επίγνωση της κατάστασης.

Παρόλα αυτά και κυρίως προς αποφυγή παρεξηγήσεων πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι εννοούμε με τον όρο επανάσταση και επαναστατική πράξη.

Αντιλαμβανόμαστε την επανάσταση ως τη διαδικασία που ξεκινάει από τα κάτω, συλλογικά και που ως στόχο έχει την ανατροπή της καθεστηκυίας

* Οπορτουνισμός: τρόπος σκέψης και δράσης που εφαρμόζεται από φιλοαστικές παρατάξεις και δράττει κοινωνικές ευκαιρίες πολιτικών αναταραχών χρησιμοποιώντας τις προς όφελός του με μοναδικό στόχο την απόκτηση δημοσιότητας και πολιτικής υπεραξίας και όχι την προώθηση συγκεκριμένων αλλαγών/ μέτρων.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης

-17-

τάξης πραγμάτων και την αντικατάστασή της με ένα διαφορετικό μοντέλο οργάνωσης.

Ορίζουμε τη μισθωτή δουλεία-εργασία και την ιδιοκτησία ως τις βάσεις ενός απάνθρωπου εκμεταλλευτικού συστήματος και εννοούμε με τον όρο επανάσταση την αντικατάστασή του, με ένα μοντέλο χωρίς εκμεταλλευτές και εκμεταλλεζόμενους, χωρίς ιδιοκτήτες και ενοικιαστές, χωρίς αφεντικά και εργάτες, χωρίς πλούσιους και φτωχούς, χωρίς πατρίδες με μπάτσους και στρατούς.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να κάνουμε σαφή τα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν μία κατάληψη ως επαναστατική πράξη από τις υπόλοιπες μορφές που αυτή παίρνει.

Στόχευση. Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής διαδικασίας πρέπει να είναι μια πράξη αμιγώς πολιτικά στοχευμένη στην κατάργηση της επικρατούσας εκμεταλλευτικής σχέσης που διέπει την ανάγκη της εξεύρεσης χώρου, πράξη που αφορά την κριτική στο θεσμό της ιδιοκτησίας εν γένει. Αυτό γιατί μια τέτοια μορφή κατάληψης απορρίπτει και έρχεται σε σύγκρουση με τη θεσμοθετημένη κλοπή που το κράτος επιβάλλει, αφού δεν αποδέχεται το κρατικά νόμιμο

καθεστώς της ιδιοκτησίας ενός χώρου και το ξεπερνάει δημιουργώντας ένα κατειλημμένο χώρο χωρίς την ύπαρξη κάποιου συμφωνημένου χρηματικού ή άλλης μορφής αντιτίμου.

Η κατάληψη ως ένα μέσο επαναστατικής πράξης είναι η υπέρβαση που ένας κατειλημμένος χώρος κάνει, ξεπερνώντας το αυτούσιο της πολιτικής πράξης που ούτως ή άλλως εμπεριέχεται ως

προϋπόθεση, προχωρώντας με βάση ξεκάθαρα πολιτικά χαρακτηριστικά στη διάχυση μέσω της εξωτερίκευσης του λόγου της, με σκοπό την τελική εφαρμογή ενός κοινωνικού μοντέλου οργάνωσης που θα στρέφεται ενάντια στην εκμεταλλευτική εργασία και στην ιδιοκτησία.

Η διάχυση του επαναστατικού λόγου βοηθά στην αφύπνιση του κόσμου, στη συνειδητοποίηση της κλοπής της μισθωτής δουλείας, του φαύλου κύκλου της κατανάλωσης που διαιωνίζει τον καπιταλισμό: άμεσα με την τιμή των προϊόντων που παράγει και την αναπαραγωγή του κεφαλαίου του και έμμεσα αναπαράγοντας την εργατική δύναμη και ταυτόχρονα κάνοντάς τον έρμαιο αφού για να επιβιώσει πρέπει να καταναλώσει τροφή, ένδυση, κατοικία, μιας και με τον καταμερισμό της εργασίας έχει χάσει κάθε δυνατότητα να συντηρεί τον εαυτό του. Επίσης πρέπει να καταδείξει στο κοινωνικό σύνολο την εκμετάλλευση της φύσης και του ανθρώπου από άνθρωπο με σκοπό την παραγωγή υπεραξίας και κέρδους.

Μέσα. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που καθορίζει την επαναστατικότητα μίας κατάληψης είναι αυτό της έντονης δράσης ανάλογα με τα μέσα που αυτή χρησιμοποιεί. Το παραπάνω στοιχείο θεωρείται απαραίτητο καθώς καμία επανάσταση δεν έγινε από μόνη της και ιδιαίτερα αν αναλογιστούμε την εποχή της λήθης και της απολίτικης συνείδησης του πλήθους στην οποία ζούμε σήμερα.

Όσον αφορά το πρακτικό κομμάτι της δράσης, αυτή επιτελείται τόσο με τη μορφή μονόδρομης επικοινωνίας (αφίσες, μπροσούρες, κλπ) όσο και αμφίδρομα, το οποίο πραγματώνεται εντός των ορίων της κατάληψης με την μορφή του ανοιχτού κοινωνικού χώρου (βιβλιοθήκη, προβολές, συζητήσεις). Σκοπός της κατάληψης είναι να διαδώσει το μοντέλο οργάνωσης που εφαρμόζει και τις δομές που θέτει στη πράξη, σε όσο το δυνατόν περισσότερο πληθυσμό

μπορεί, αλλάζοντας τα δεδομένα που το κράτος έχει επιβάλλει.

Τρόποι Λειτουργίας. Η προπαγάνδισή και οι στόχοι που θέτει, δεν θα έχουν κανένα νόημα αν δεν πραγματώνονται και εντός των ορίων της κατάληψης. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο και εφόσον οι αποφάσεις

ΜΕΡΟΣ - Η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης

-19-

λαμβάνονται συλλογικά και αντιιεραρχικά. Δημιουργώντας νησίδες ανυπακοής στη βάση συλλογικών αποφάσεων και αντιϊεραρχικών δομών σπάει στην πράξη το μονοπώλιο του κυρίαρχου μοντέλου οργάνωσης της κοινωνίας.

Μία κατάληψη χαρακτηρίζεται ή αυτοπροσδιορίζεται και από τα άτομα που την απαρτίζουν. Έτσι η αυτοπειθαρχία στο σκοπό που έχει τεθεί δείχνει τη πολιτική συνειδητοποίηση του υποκειμένου που απαρτίζει το εγχείρημα. Έτσι, η κατάληψη ως μέσο επαναστατικής πράξης θα πρέπει να θεωρείται χώρος απελευθερωμένος από το υπάρχον σύστημα, όπου οι ατομικότητες παίρνουν στοιχεία και χαρακτηριστικά από αυτόν και τα μεταφέρουν στις ζωές τους και έξω από αυτόν. Οι συμμετέχοντες πρέπει πρωταρχικά να βάλουν φραγμό στην αναπαραγωγή του συστήματος, αποβάλλοντας χαρακτηριστικά και παρακλάδια του (π.χ. κάποιος που θέλει να καταργήσει την εξουσία, δεν μπορεί να είναι σεξιστής, εφόσον ο σεξισμός είναι μια απόρροια εξουσιαστικών συνδρόμων).

Η αντίφαση που γεννούν τα άτομα που απαρτίζουν μια κατάληψη και δεν κάνουν προσπάθεια να την απαλλάξουν από τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας που κατηγορούν δημόσια, είναι εξαιρετικά ευδιάκριτη. Πέρα από αυτό όμως, οι προσπάθειες προπαγάνδισής τους πέφτουν στο κενό εφόσον οι ίδιοι δεν αποτελούν ζωντανό παράδειγμα της ορθότητας των προταγμάτων τους.

Σε ένα τέτοιο εγχείρημα είναι δύσκολο αν όχι αδύνατο να συνδυαστούν πολιτικές και ταυτόχρονα συλλογικές διαδικασίες αυτομόρφωσης με ουσίες που

επηρεάζουν άμεσα την νοητική ικανότητα του ατόμου, την εγρήγορσή του, την θεωρητική του ανάπτυξη και κατά συνέπεια αυτού τη δράση του. Ναρκωτικά, αλκοόλ, κλπ, νόμιμα ή παράνομα, υπερκατανάλωση ή όχι, εξάρτηση και μη, εκτός από το ότι μπορεί να αποτελούν καταστολή για την ατομικότητα, μπορεί

επίσης να απονοηματοδοτούν έναν πολιτικό χώρο. Θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως τέτοια από τη συλλογικότητα και να ωθούνται έξω από απελευθερωμένους χώρους.

Επίσης, λόγω της πολύμορφης δόμησης του συστήματος, είναι θεμιτό να υπάρχουν ομάδες που θέτουν ως πρωταρχικό αντικείμενο ενασχόλησης τους διάφορα θέματα στα οποία εκδηλώνεται και εκφράζεται η εκμετάλλευση (διατροφή, ένδυση, μουσική, σχέσεις φύλων, κοκ). Πρόβλημα προκύπτει όταν ο πρωταρχικός λόγος μετατρέπεται σε μοναδικό ή όταν αναπτύσσονται ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά, στη βάση επιμέρους ζητημάτων, με άτομα ή ομάδες που δεν ακολουθούν στον ίδιο βαθμό τα συγκεκριμένα προτάγματα. Κατά συνέπεια όταν το πρόβλημα μεταφέρεται και εντός της κατάληψης το σύστημα δεν αντιμετωπίζεται σε όλες του τις εκφάνσεις.

Εν κατακλείδι, ξεκινώντας από την κατάληψη των άδειων κτιρίων με όρους επαναστατικής στόχευσης, σκοπός είναι η συλλογικοποίηση των ατόμων που απαρτίζουν την κοινωνία, μέσα από συγκεκριμένα πολιτικά προτάγματα, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη γενίκευση του φαινομένου στα ήδη κατοικημένα.

Επίλογος

Σε μια κοινωνία σήψης και καταστροφής εμείς επιλέξαμε το δρόμο της αλλαγής μέσω επαναστατικών διαδικασιών. Διαδικασιών ανοιχτών που αποτελούν κοινωνικούς χώρους, στους οποίους αναπτύσσονται ανησυχίες, προβληματισμοί, τρόποι σκέψης και

δράσης, που ταυτόχρονα βγαίνουν στην πόλη και στις γειτονιές της μεταφέροντάς τους στην κοινωνία.

Επομένως αρχικός μας στόχος είναι η επίτευξη της πολιτικής συνειδητοποίησης των ατόμων που απαρτίζουν την κοινωνία, η οποία με τη σειρά της θα οδηγήσει στη συλλογικοποίηση και ενεργό

πολιτική δράση αυτών με τελικό σκοπό την ανατροπή του σημερινού τρόπου οργάνωσης της κοινωνίας και την αντικατάστασή του από έναν άλλο. Αυτή η άλλη όμως μορφή οργάνωσης αλλά και ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθεί δεν είναι θέμα της παρούσας μπροσούρας.

Κάνοντας κατάληψη σε συνθήκες καπιταλιστικής δημοκρατίας στη καρδιά της μητρόπολης, θέλουμε να τονίσουμε και να διαδώσουμε μια αντίδραση στο υπάρχον σύστημα αντιπροτείνοντας νέες μορφές οργάνωσης της κοινωνίας.

Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι δεν μας αρκεί να κάνουμε χίλιες αρνήσεις, αλλά ταυτόχρονα να κάνουμε και άλλες τόσες καταφάσεις.

Σαν μια κατάληψη που ακόμα βρίσκεται σε εμβρυϊκό πολιτικό τρόπο σκέψης, όσον αφορά το συλλογικό κομμάτι και όχι το ατομικό, θα ήταν πολύ νωρίς να βγει συμπαγής και συγκροτημένος πολιτικός λόγος που να προτείνει συγκεκριμένες λύσεις στα προβλήματα που αφορούν τις επαναστατικές μεθόδους και το μετεπαναστατικό στάδιο.

Γι' αυτό, τουλάχιστον προς στιγμή, περιοριζόμαστε σε μια ελλιπή, όσον αφορά το ζήτημα του τελικού στόχου, ανάλυση. Άλλωστε το ζήτημα του σκοπού και του πώς θα επιτευχθεί αυτός, βασίζεται άμεσα στην πολιτική συνειδητοποίηση σε συλλογικό επίπεδο. Μόνο όταν επιτευχθεί αυτή θα γίνει πιο προσιτός ο σκοπός, ο οποίος πλέον τότε θα τεθεί σε πλουραλιστικό επίπεδο, στοιχειοθετημένος από πολλές και διάφορες απόψεις οι οποίες μπορεί να είναι πολύ διαφορετικές ίσως ακόμα και πολύ πιο σωστές από αυτές που σκεφτόμαστε εμείς αρχικά.

τέλος

**παρουσίαση και συζήτηση της
μπροσούρας:**

**“η ανάγκη της στέγασης και η λύση της κατάληψης
ως μέσο επαναστατικής πράξης”**

σάββατο 13 δεκεμβρίου ώρα 20.00

στο χώρο της κατάληψης

Λ. Στρατού 19 & Σαρανταπόρου